

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Tomasz Przysławski (sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z odwołań P. L. i P. T. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 24 czerwca 2021 r. w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021r., poz. 280 po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 marca 2023 r.

oddala odwołania.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z 24 czerwca 2021 r. (dalej także: „Uchwała”) Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „Rada” i „KRS”) na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: „u.KRS”) postanowiła nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie J. C., A. L., P. L., J. S., P. S. i P. T. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

W uzasadnieniu uchwały Rada wskazała, że na jedno wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r. pod poz. 280, zgłosili się:

1. dr hab. J. C. – radca prawny w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w [...], profesor Uniwersytetu w K.,
2. dr hab. A. L. – asystent sędziego Trybunału Konstytucyjnego, profesor Akademii w S.,
3. P. L. – sędzia Sądu Rejonowego w S.,
4. dr hab. J. S. – profesor Uniwersytetu,
5. dr P. S. – radca prawny w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w [...]¹,
6. dr hab. P. T. – sędzia Sądu Okręgowego w L.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

Na posiedzeniu w dniach 17 i 21 czerwca 2021 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa przeprowadził rozmowę z kandydatami i, po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami oraz ich przeanalizowaniu, omówił szczegółowo kandydatów, odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. W posiedzeniach zespołu nie uczestniczył przedstawiciel Krajowej Rady Radców Prawnych, zawiadomiony o terminach. Podczas głosowania członkowie zespołu na:

1. J. C. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”; przy 5 głosach „wstrzymujących się”;
2. A. L. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się”;
3. P. L. oddali 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 4 głosach „wstrzymujących się”;
4. J. S. oddali i głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 4 głosach „wstrzymujących się”;
5. P. S. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się”;

6. P. T. oddali 4 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 1 głosie „wstrzymującym się”.

W wyniku powyższego głosowania, Zespół przyjął stanowisko o rekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa na jedno wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych P. T.. W uzasadnieniu stanowiska Zespół wskazał, że wniosek taki jest w pełni uzasadniony posiadanym stopniem naukowym doktora habilitowanego nauk prawnych, dotychczas zdobytym doświadczeniem zawodowym na stanowiskach asystenta sędziego i referendarza sądowego oraz podczas pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego i sędziego sądu okręgowego; łączeniem pracy orzeczniczej z działalnością naukową, pełnieniem funkcji członka Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego przy Rzeczniku Praw Dziecka, a także z współpracą z Ministerstwem Sprawiedliwości oraz Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury; autorstwem lub współautorstwem ponad 100 publikacji, naukowych; załączonymi do zgłoszenia opiniami służbowymi; wynikami przeprowadzonego wysłuchania, podczas którego kandydat w sposób wyróżniający zaprezentował swoją sylwetkę.

KRS wskazała, że wszyscy kandydaci spełniają wymagania ustawowe, określone w art. 30 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. 2021, poz. 154, ze zm., dalej: „ustawa o SN”). Podniesiono, że dokonując oceny kandydatów kierowano się także kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym doświadczeniem zawodowym kandydatów i opiniami przełożonych.

W uzasadnieniu wskazano, że po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa – nie podzielając stanowiska zespołu – uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej nie zostanie przedstawiony żaden kandydat z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Na stronach 3-8 uzasadnienia uchwały przedstawiona została charakterystyka kandydatów biorących udział w postępowaniu nominacyjnym, opisano ich wykształcenie, przebieg kariery zawodowej i indywidualne osiągnięcia. Z kolei na stronach 8-11 porównano kandydatów.

W uzasadnieniu podniesiono, że wszyscy kandydaci biorący udział w niniejszym postępowaniu posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe, uprawniające do ubiegania się o urząd sędziego Sądu Najwyższego; jednak – w ocenie Rady – w mniejszej procedurze konkursowej nie spełniają wszystkich kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie do powołania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej (s. 8 uzasadnienia uchwały KRS).

KRS stwierdziła ponadto, że przy podejmowaniu decyzji kierowała się doświadczeniem zawodowym kandydatów i opiniami służbowymi (s. 8 uzasadnienia uchwały KRS). W ocenie Rady żaden z kandydatów nie posiada dostatecznych kwalifikacji merytorycznych oraz doświadczenia zawodowego, dających rękojmię należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (s. 9-10 uzasadnienia uchwały KRS).

O nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej żadnego z kandydatów biorących udział w niniejszym postępowaniu zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności brak dostatecznego przygotowania merytorycznego do pracy orzeczniczej w Sądzie Najwyższym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Każdy z kandydatów w swojej pracy zawodowej zajmuje się jedynie wąskim wycinkiem z szerokiego wachlarza spraw, które znajdują się w kognicji Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, co – w ocenie Rady – jest niewystarczające i nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na tak wysokim stanowisku, jakim jest stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (s. 11 uzasadnienia uchwały KRS).

Powyższe okoliczności, w ocenie Rady, spowodowały, że w trakcie posiedzenia KRS 24 czerwca 2021 r. na:

1. J. C. oddano 3 głosy „za” i 4 głosy „przeciw”, przy 12 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał on wymaganej bezwzględnej większości głosów,
2. A. L. oddano 8 głosów „za” i 3 głosy „przeciw”, przy 8 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskała ona wymaganej bezwzględnej większości głosów,

3. P. L. oddano 3 głosy „za” i 9 głosów „przeciw”, przy 7 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał on wymaganej bezwzględnej większości głosów,
4. J. S. oddano 3 głosy „za” i 4 głosy „przeciw”, przy 12 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał on wymaganej bezwzględnej większości głosów,
5. P. S. oddano 2 głosy „za” i 7 głosów „przeciw”, przy 10 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał on wymaganej bezwzględnej większości głosów,
6. P. T. oddano 4 głosy „za” i 5 głosów „przeciw”, przy 11 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 20 osób), w rezultacie czego nie uzyskał on wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Wobec okoliczności, że żaden z kandydatów nie uzyskał bezwzględnej większości głosów, na podstawie § 12 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, stanowiącego załącznik do uchwały nr [...]1 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 24 stycznia 2019 r, w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (M.P. 2019, poz. 192 ze: zm., dalej także: „Regulamin”) przeprowadzono ponowne głosowanie z udziałem tych kandydatów, na których oddano największą liczbę głosów „za”.

Podczas ponownego głosowania na:

1. A. L. oddano 8 głosów „za” i 6 głosów „przeciw”, przy 8 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 22 osób), w rezultacie czego nie uzyskała ona wymaganej bezwzględnej większości głosów,
2. P. T. oddano 6 głosów „za” i 8 głosów „przeciw”, przy 8 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 22 osób), w rezultacie czego nie uzyskał on wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Pismem datowanym na 11 października 2021 r. P. L. wniósł odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z 24 czerwca 2021 r. w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 280, doręczonej mu 27 września 2021 r.

Uchwała została zaskarżona w części, tj. w zakresie, w jakim Krajowa Rada Sądownictwa nie przedstawiła wniosku o powołanie P. L. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Zaskarżonej uchwale zarzucono:

1. naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienia miały istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS), tj.:
 1. art. 41 u.KRS w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 112, z art. 37 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 31 § 1-3 i art. 112a ustawy o SN przez błędne przyjęcie, że w następstwie obwieszczenia Prezydenta RP o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym (M.P. 2021, poz. 280) (dalej także: „Obwieszczenie”) doszło do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, co skutkowało przeprowadzeniem przez Radę tego postępowania oraz podjęciem w nim merytorycznej Uchwały, gdy tymczasem Obwieszczenie – z uwagi na brak kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów przewidzianej w art. 144 ust. 2 Konstytucji RP – było nieważne, wobec czego nie mogło dojść do skutecznego wszczęcia postępowania przed Radą w niniejszej sprawie, co powinno skutkować umorzeniem tego postępowania, nie zaś wydaniem merytorycznego rozstrzygnięcia;
 2. art. 21 ust. 1 i 2 u.KRS art. 31 ust. 1 u.KRS oraz art. 34 ust. 1-3 u.KRS w zw. z § 12 ust. 1 i 2-4 oraz § 19 ust. 1-8 Regulaminu poprzez błędne przyjęcie, że doszło do skutecznego przyjęcia stanowisk zespołów oraz podjęcia Uchwały, gdy tymczasem Rada (a w ślad za tym zespoły) nie była nienależycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania, części sędziowskiej Rady, tj. powołania w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, w konsekwencji czego sędziowska część Rady nie była uprawniona do uczestniczenia w postępowaniu w niniejszej sprawie, w tym w opiniowaniu i rekomendowaniu kandydatów (w ramach zespołów), głosowaniach i w efekcie w podejmowaniu Uchwały;

3. art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS w zw. z § 19 ust. 1-11 Regulaminu przez:
1. dokonanie oceny kandydatury Skarżącego bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie tej oceny w sposób sprzeczny z prawem, dowolny oraz sprzecznie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji Skarżącego, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, co skutkowało nieprzedstawieniem w Uchwale Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych;
 2. brak określenia i rozpatrzenia zgłoszonej kandydatury w oparciu o jasne kryteria oceny, co skutkowało nieprzedstawieniem w Uchwale Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych;
 3. błędne oraz zupełnie gołosłowne przyjęcie, że orzekanie w sądzie rejonowym nie wiąże się z rozpoznawaniem spraw skomplikowanych i obszernych;
 4. pominięcie, że Skarżący ma doświadczenie w rozpoznawaniu skomplikowanych spraw zarówno karnych, jak i cywilnych, a zatem, że jego doświadczenie predestynuje go do sprawowania urzędu sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, której kognicja obejmuje szerokie spektrum spraw zarówno z zakresu prawa publicznego, jak i prywatnego;
 5. tendencyjne i wybiórcze uwypuklenie wyłącznie tych cech i okoliczności, które świadczyły o rzekomym niespełnianiu przez

Skarżącego kryteriów zajmowania urzędu sędziego Sądu Najwyższego;

6. pominięcie w ocenie Skarżącego bardzo długiego stażu orzeczniczego i jego doświadczenia życiowego – pominięcie tego kryterium doprowadziło w konsekwencji do nierekomendowania Skarżącego,
7. naruszenie prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS), tj.:
 1. art. 144 ust. 1-3 Konstytucji RP w zw. z art. 31 § 1-3 i art. 112a ustawy o SN w zw. z art. ust. 1 pkt 1 i 2 u.KRS przez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że Obwieszczenie nie wymagało do swej ważności kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, podczas gdy po dokonaniu prawidłowej wykładni, jasne jest, że nie doszło w ogóle do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, które pozwalałoby Radzie na realizację jej kompetencji wynikających z 3 ust. 1 pkt 1 i 2 u.KRS do podjęcia merytorycznej Uchwały przewidzianej w art. 37 ust. 1 u.KRS;
 2. art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 3, art. 173, art. 10 i art. 186 Konstytucji RP w zw. z art. 9a ust. 1-3, z art. 11d ust. 1-5, z art. 21 ust. 1 i 2, z art. 33 ust. 1, z art. 34 ust. 1 i z art. 37 ust. 1 u.KRS w zw. z § 12 ust. 1 i 3-6 oraz § 19 ust. 1-8 Regulaminu, poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. wydanie zaskarżonej Uchwały przez Radę, która była nienależycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania części sędziowskiej Rady, tj. powołania w sposób sprzeczny z Konstytucją RP oraz wyżej wskazanymi przepisami u.KRS w konsekwencji czego sędziowska część Rady nie była uprawniona do uczestniczenia w postępowaniu w niniejszej sprawie, w tym w opiniowaniu i rekomendowaniu kandydatów (w ramach zespołów), głosowaniach i w efekcie w podejmowaniu Uchwały;
 3. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP, przez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie,

tj. brak dokonania oceny kandydata na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego nie przedstawiono w Uchwale Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych;

4. art. 19 ust. 1 akapit 2 w zw. z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej z dnia 7 lutego 1992 r. (dalej także: „TUE”) oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej także: „KPP”) przez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że nie zostaje naruszona zasada państwa prawnego oraz standard niezawisłości sędziów wymagany dla zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w sprawach unijnych, gdy sędziowie Sądu Najwyższego, będącego sądem, którego orzeczenia nie podlegają Zaskarżeniu według prawa wewnętrznego W rozumieniu art. 267 ust. 3 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej z 25 marca 1957 r. (dalej także: „TFUE”), powoływani są na wniosek KRS, której członków (sędziów) wybiera Sejm Spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej 25 sędziów lub co najmniej 2 tys. obywateli, przy czym ostateczna lista kandydatów, którą zbiorczo zatwierdza Sejm, jest ustalana wcześniej przez komisję sejmową, gdy tymczasem prawidłowa wykładnia powyższych przepisów, determinująca również interpretację oraz stosowanie prawa krajowego, powinna być taka, że opisany wyżej sposób kształtowania Rady zwiększa wpływ Parlamentu na jej działalność oraz wpływa niekorzystnie na jej niezależność, w związku z czym skład Sądu Najwyższego wybrany przez tak ukształtowaną Radę nie spełnia warunku dotyczącego niezawisłości sądu oraz sądu powołanego zgodnie z ustawą, jak wymaga tego art. 19 ust. 1 akapit 2. w zw. z art. 2 TUE oraz art. 47 KPP.

W oparciu o powyższe zarzuty odwołujący się wniósł o uchylenie uchwały w zaskarżonej części, o umorzenie poprzedzającego jej wydanie postępowania,

względnie zaś – o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

W datowanej na 2 grudnia 2021 r. odpowiedzi na odwołanie P. L. Przewodniczący KRS wniósł o odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego.

Przedmiotowa uchwała KRS nr [...] została zaskarżona także przez P. T.. Pismem datowanym na 18 października 2021 r. zaskarżył on uchwałę KRS z 24 czerwca 2021 r. w części dotyczącej nieprzedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie P. T. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, zarzucając jej naruszenie:

1. art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 2 u.KRS poprzez niewłaściwe jego zastosowanie, polegające na podjęciu uchwały bez uprzedniego wszechstronnego rozważenia sprawy, w oparciu o ogólny referat członków zespołu o kwalifikacjach P. T. oraz zdawkową dyskusję w przedmiocie kwalifikacji P. T. na posiedzeniu Rady, co uniemożliwiło członkom Rady podjęcie obiektywnej decyzji;
2. art. 33 ust. 1 w zw. art. 35 ust. 2 w zw. z art. 37 ust. 1 w zw. z art. 42 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP, polegającą na braku transparentności postępowania i niedochowania przez Krajową Radę Sądownictwa wymagania wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy;
3. art. 2, art. 32 ust. 1, art. 60 Konstytucji RP przez niezastosowanie przy ocenie kandydatów na stanowisko sędziego reguł i kryteriów, w tym kryteriów jednolitych i obiektywnych, które to naruszenie miało wpływ na wynik postępowania;

4. art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez niewłaściwe jego zastosowanie, polegające na niewłaściwym i nierzetelnym sporządzeniu uzasadnienia, co uniemożliwiło P. T. zapoznanie się z motywami powziętej uchwały.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o uchylenie wskazanej uchwały w części dotyczącej nieprzedstawienia Prezydentowa Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie P. T. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

W datowanej na 2 grudnia 2021 r. odpowiedzi na odwołanie Przewodniczący KRS wniósł o odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 9 lutego 2022 r. na podstawie art. 44 ust. 2a u.KRS postanowił połączyć sprawę o sygn. I NKRS 10/22 ze sprawą o sygn. I NKRS 9/22 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wywiedzione w niniejszej sprawie odwołania, jako niezasadne, podlegały oddaleniu.

Przed przystąpieniem do merytorycznego rozpoznania sprawy Sąd Najwyższy w pierwszej kolejności odniósł się do kwestii formalnych związanych z możliwością rozpoznania odwołania od uchwały KRS w przedmiocie konkursu na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym.

Zgodnie bowiem z art. 44 ust. u.KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Odwołanie nie przysługuje w sprawach indywidualnych dotyczących powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

W wyroku z 25 czerwca 2020 r., I NO 37/20, Sąd Najwyższy dokonał szerokiej wykładni art. 44 ust. 1 zd. 2 u.KRS wskazując, że przepis ten jest wtórnie niekonstytucyjny. W uzasadnieniu wskazano, że „Trybunał Konstytucyjny wyjaśnił już bowiem, że brak zaskarżalności uchwały KRS w sprawie indywidualnej,

zawierającej wniosek o powołanie kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 maja 2008 r., SK 57/06; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 29 listopada 2007 r., SK 43/06).”. Sąd Najwyższy podkreślił także, że norma wyrażona w zdaniu drugim art. 44 ust. 1 u.KRS musi być traktowana jako niekonstytucyjna na mocy Konstytucji RP w zakresie, w jakim osobie nieprzedstawionej w uchwale KRS do powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego wyłączałaby możliwość zainicjowania kontroli tego, czy przy rozpatrywaniu jej kandydatury nie naruszono prawa równego dostępu do służby publicznej. Takie stanowisko zajął także Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z 27 kwietnia 2022 r., I NKRS 124/21.

Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że wywiedzione w niniejszej sprawie odwołania należało rozpoznać.

Niezasadny był wniosek odwołującego się P. L. o przekazanie sprawy do rozpoznania Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie bowiem z art. 26 § 1 pkt 3 ustawy o SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w przypadkach przewidzianych w przepisach szczególnych. Przepis ten jest powszechnie obowiązującym prawem. Nie został on uchylony przez uprawniony do tego podmiot. Zgodnie z zasadą wynikającą z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Wyraża się to m.in. w respektowaniu obowiązujących norm prawnych.

Na wstępie należy odnieść się także do samej istoty postępowania w przedmiocie weryfikacji uchwał KRS prowadzonego przed Sądem Najwyższym. W myśl powołanego już art. 44 ust. 1 u.KRS uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego wyłącznie z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem. Chodzi w tym przypadku zarówno o zgodność z przepisami prawa materialnego, jak i procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z 29 lipca 2014 r., III KRS 12/14). Podstawy odwołania nie mogą jednak stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 8 października 2014 r., III KRS 45/14; z 8 listopada 2017 r., III KRS 29/17; z 15 stycznia 2019 r., I NO 1/18; z 27 marca 2019 r., I NO 59/18).

Powyższe pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że odwołanie od uchwały KRS wniesione na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS może prowadzić jedynie do formalnej kontroli stosowania przez Radę reguł postępowania dotyczących przestrzegania prawem określonych kryteriów i procedur postępowania (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1993 r., III AZP 20/93, a także wyroki Sądu Najwyższego: z 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16; z 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; z 27 marca 2019 r., I NO 8/19).

W tak ukształtowanej procedurze weryfikacyjnej, poza kognicją Sądu Najwyższego pozostaje dokonywanie merytorycznej oceny kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie (wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 2021 r., I NKRS 64/21). To zadaniem Krajowej Rady Sądownictwa jest rozpatrzenie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu sędziego i dlatego Sąd Najwyższy nie przeprowadza powtórnego badania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego (wyrok Sądu Najwyższego z 14 lipca 2016 r., III KRS 17/16 i przywołane tam orzecznictwo). Sąd Najwyższy nie ocenia podjętej przez Radę decyzji z punktu widzenia reguł zasadności, nie może bowiem zastępować Krajowej Rady Sądownictwa w ocenie kandydata lub w sposobie zastosowania doń ustawowych kryteriów branych pod uwagę przy ocenie jego kwalifikacji (wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 2021 r., I NKRS 113/21). To Krajowa Rada Sądownictwa jest organem umocowanym przez Konstytucję RP do rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu sędziego i to w jej gestii pozostają ustalenia faktyczne oraz ocena dowodów (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 2023 r., I NKRS 17/22).

Takie postrzeganie roli Sądu Najwyższego w procesie oceny uchwał KRS znajduje także odzwierciedlenie w judykaturze Trybunału Konstytucyjnego. Organ ten wyraźnie podkreśla, że przedmiotem kognicji Sądu Najwyższego pozostaje wyłącznie formalny aspekt dostępu do służby związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż jakakolwiek ingerencja w tę szczególną postać władztwa przynależnego Radzie skutkowałaby naruszeniem

art. 179 Konstytucji RP (wyrok TK z 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK ZU 2008, nr 4, poz. 63).

Odwołujący się P. L. podniósł zarzut nienależytej obsady Krajowej Rady Sądownictwa, co w ocenie odwołującego się było spowodowane nieskutecznością powołania części sędziowskiej Rady, tj. powołania w sposób sprzeczny z Konstytucją RP. Odwołujący się powołując ten zarzut wyartykułował wiele przepisów zarówno Konstytucji RP jak i ustaw. Z uwagi na ich ścisły ze sobą związek i ich uzasadnienie zawarte w odwołaniu rozpoznano je łącznie.

Przypomnieć w tym zakresie należy, że procedura powołania Krajowej Rady Sądownictwa, a tym samym jej pozycji ustrojowej, była przedmiotem kontroli konstytucyjnej przeprowadzonej przez Trybunał Konstytucyjny, którego orzeczenia w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Są nimi związane zatem wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, w tym także organy stosujące prawo (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 października 2022 r., I NWW 142/22). W efekcie kontroli konstytucyjnej, przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18, uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Skutki tego rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego wiążą zatem także Sąd Najwyższy (wyrok Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2018 r., III PK 71/17). Tym samym, KRS ukształtowana zgodnie ze zmienionymi w 2017 r. zasadami w wyniku wyboru 15 jej członków przez Sejm RP, jest organem ukształtowanym zgodnie z Konstytucją.

W świetle powyższego za niezasadne należało uznać kwestionowanie prawidłowości obsady KRS.

Nieprawidłowość ukształtowania składu osobowego Rady odwołujący się próbował także wykazać poprzez odwołanie się do zarzutu naruszenia art. 19 ust. 1 akapit 2 w zw. z art. 2 TUE oraz art. 47 KPP. Stwierdzić jednak należy, że nie znajduje on uzasadnionych podstaw prawnych.

Wynika to z tego, że wyrokiem z 7 października 2021 r., K 3/21, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:

„1. Artykuł 1 akapit pierwszy i drugi w związku z art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) w zakresie, w jakim Unia Europejska ustanowiona przez równe i suwerenne państwa, tworząca „coraz ściślejszy związek między narodami Europy”, których integracja – odbywająca się na podstawie prawa unijnego oraz poprzez jego wykładnię dokonywaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – osiąga „nowy etap”, w którym: a) organy Unii Europejskiej działają poza granicami kompetencji przekazanych przez Rzeczpospolitą Polską w traktatach, b) Konstytucja nie jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej, mającym pierwszeństwo obowiązywania i stosowania, c) Rzeczpospolita Polska nie może funkcjonować jako państwo suwerenne i demokratyczne – jest niezgodny z art. 2, art. 8 i art. 90 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Artykuł 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej w zakresie, w jakim – w celu zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii – przyznaje sądom krajowym (sądom powszechnym, sądom administracyjnym, sądom wojskowym i Sądowi Najwyższemu) kompetencje do:

a) pomijania w procesie orzekania przepisów Konstytucji, jest niezgodny z art. 2, art. 7, art. 8 ust. 1, art. 90 ust. 1 i art. 178 ust. 1 Konstytucji,

b) orzekania na podstawie przepisów nieobowiązujących, uchylonych przez Sejm lub uznanych przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z Konstytucją, jest niezgodny z art. 2, art. 7 i art. 8 ust. 1, art. 90 ust. 1, art. 178 ust. 1 i art. 190 ust. 1 Konstytucji.

3. Artykuł 19 ust. 1 akapit drugi i art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej w zakresie, w jakim – w celu zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii oraz zapewnienia niezawisłości sędziowskiej – przyznają sądom krajowym (sądom powszechnym, sądom administracyjnym, sądom wojskowym i Sądowi Najwyższemu) kompetencje do: a) kontroli legalności procedury powołania sędziego, w tym badania zgodności z prawem aktu powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, są niezgodne z art. 2, art. 8 ust. 1, art. 90 ust. 1 i art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, b) kontroli legalności uchwały Krajowej Rady Sądownictwa zawierającej wniosek do Prezydenta o powołanie sędziego, są niezgodne z art. 2, art. 8 ust. 1, art. 90 ust. 1 i art. 186 ust. 1

Konstytucji, c) stwierdzenia przez sąd krajowy wadliwości procesu nominacji sędziego i w jego efekcie odmowy uznania za sędziego osoby powołanej na urząd sędziowski zgodnie z art. 179 Konstytucji, są niezgodne z art. 2, art. 8 ust. 1, art. 90 ust. 1 i art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.”.

Jak już podkreślono, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Tym samym wiążą one także Sąd Najwyższy.

Niezasadny okazał się podniesiony przez P. L. zarzut nieważności obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym (M.P. 2021, poz. 280), z uwagi na brak kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów.

W tym zakresie podkreślić należy, że 16 grudnia 2021 r., Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów, I NZP 5/21, podjął uchwałę następującej treści:

„I. Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym lub w Naczelnym Sądzie Administracyjnym (art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1904, stosowany samodzielnie lub w zw. z art. 49 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 137), jako czynność urzędowa o charakterze informacyjnym i niewładcym, nie podlega obowiązkowi kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, który odnosi się jedynie do aktów urzędowych Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (art. 144 ust. 2 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.).

II. Obwieszczenie, o którym mowa w punkcie I. pozwala osobom, które spełniają ustawowe warunki objęcia stanowiska sędziego Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego, prawidłowo i skutecznie zainicjować postępowanie kwalifikacyjne przed Krajową Radą Sądownictwa, na zasadach określonych w art. 31 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1904).”. Sąd Najwyższy nadał tej uchwale moc zasady prawnej.

W uzasadnieniu cytowanej uchwały wskazano, że czynność urzędowa Prezydenta RP polegająca na publikacji obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziowskich nie spełnia kryteriów pozwalających zaliczyć ją do kategorii aktów urzędowych Prezydenta RP w rozumieniu art. 144 ust. 1 i 2 Konstytucji RP.

Nadto obwieszczenie o wolnych stanowiskach sędziowskich w Sądzie Najwyższym lub w Naczelnym Sądzie Administracyjnym nie należy do materii, w której konstytucyjnie dopuszczalne jest przyznanie Prezesowi Rady Ministrów kompetencji do wpływania na możliwość dokonania tej czynności przez Prezydenta RP. Przyznanie Prezesowi Rady Ministrów prawa kontrasygnaty względem obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym lub w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, oznaczałoby możliwość blokowania przez egzekutywę realizacji konstytucyjnej funkcji Prezydenta RP jako gwaranta ciągłości władzy państwowej (art. 126 Konstytucji RP) w odniesieniu do najwyższych organów władzy sądowniczej. Sąd Najwyższy wyraźnie podkreślił, że zarówno „względ na charakter obwieszczenia Prezydenta RP o którym mowa w art. 31 § 1 u.SN, jako niewładczej czynności urzędowej o charakterze informacyjnym, do której nie znajduje zastosowania art. 144 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, jak i względ na konstytucyjne gwarancje niezależności sądownictwa od Rady Ministrów, nakazują przyjąć, że obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym lub w Naczelnym Sądzie Administracyjnym nie podlega obowiązowi kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów”. Dalej Sąd Najwyższy wskazał, że „samo z siebie obwieszczenie to nie inicjuje też postępowania kwalifikacyjnego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego. Jest ono natomiast elementem hipotezy w normie wynikającej z art. 31 § 2 u.SN, która określa warunki, w jakich osoby dysponujące stosownymi kwalifikacjami, mogą zainicjować procedurę kwalifikacyjną, poprzez zgłoszenie swojej kandydatury Krajowej Radzie Sądownictwa. To bowiem nie samo obwieszczenie inicjuje procedurę kwalifikacyjną do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, ale procedurę taką inicjuje jedynie wniosek zainteresowanej osoby, o ile został złożony w sposób przewidziany w art. 31 § 2 u.SN, czyli w ciągu miesiąca od wydania obwieszczenia. Ponieważ samo to obwieszczenie nie inicjuje procedury kwalifikacyjnej, w sytuacji, gdyby po ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, nikt nie zgłosił swej kandydatury na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego, wówczas sytuacja taka nie powoduje po stronie Krajowej Rady Sądownictwa konieczności podjęcia uchwały

o umorzeniu postępowania, to bowiem nie zostało zainicjowane”.

Zarzuty wywiedzionych w niniejszej sprawie odwołań, wprawdzie sformułowanych jako naruszenia wyszczególnionych w *petitum* odwołań przepisów, pozostają ze sobą w takim związku, że uzasadnione jest ich omówienie i ustosunkowanie się do nich łącznie. Dają się one bowiem sprowadzić do jednego, generalnego zarzutu, który wyraża stanowisko Odwołujących się, według którego ocena ich kandydatury na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego została przeprowadzona przez KRS bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy przy zastosowaniu przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów, oraz dokonana została w sposób dowolny i niezgodny ze zgromadzonym materiałem, z przekroczeniem granic jego swobodnej oceny i z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 u.KRS Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; 22 maja 2012 r., III KRS 14/12; 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21; 2 lutego 2022 r., I NKRS 170/21). Uzupełnieniem tego przepisu jest art. 35 ust. 2 u.KRS, który stosowany także w postępowaniu przed Radą, nakazuje przy podejmowaniu uchwały, o której stanowi art. 33 ust. 1 u.KRS, brać pod uwagę doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia oraz opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 2021 r., I NKRS 64/21).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że nie można podzielić zarzutu Odwołujących się, aby Rada zaniechała

wszechstronnej oceny kandydatów, a wybór kandydata dokonany został w sposób dowolny. Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wskazuje, że wszyscy kandydaci biorący udział w postępowaniu konkursowym zostali zaprezentowani podczas posiedzenia Rady w sposób odpowiadający przepisom prawa. Także w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały KRS kandydatury przedstawione zostały w sposób zgodny z obowiązującymi zasadami oraz odpowiadający przyjętemu przez Radę sposobowi ich przedstawienia.

Podkreślić należy, że KRS podejmując zaskarżoną uchwałę, dysponowała pełną wiedzą o kandydatach wynikającą ze zgromadzonego w toku procedury konkursowej materiału, m.in. załączonego do zgłoszenia, i po rozważeniu całokształtu okoliczności podjęła autonomiczną i dopuszczalną w świetle obowiązujących przepisów decyzję.

W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wyraźnie określono kryteria, które przyjęto dla oceny kandydatów biorących udział w postępowaniu konkursowym. Analiza uzasadnienia pozwala na stwierdzenie, że Rada kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS (s. 3 uzasadnienia uchwały KRS), a także doświadczeniem zawodowym kandydatów i opiniami przełożonych (s. 8 uzasadnienia uchwały KRS). Lektura uzasadnienia uchwały w porównaniu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym pozwala na stwierdzenie, że KRS uwzględniła doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy kandydatów i działalność naukową, opinie przełożonych i rekomendacje, jak również inne dokumenty dołączone do kart zgłoszeń – istotne z punktu widzenia zarówno kandydatów, jak i Krajowej Rady Sądownictwa. Elementy te zostały szczegółowo opisane w uzasadnieniu uchwały. Z uzasadnienia uchwały KRS odczytać można, że wszystkie te kryteria rzeczywiście zostały przez Radę, na etapie rozpatrywania kandydatur, uwzględnione.

Rada wskazała, że żaden z kandydatów nie posiada dostatecznych kwalifikacji merytorycznych oraz doświadczenia zawodowego, dających rękojmię należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (s. 9-10 uzasadnienia uchwały KRS). Wskazała, że taki werdykt związany jest z tym, że każdy z kandydatów w swojej pracy zawodowej zajmuje się jedynie wąskim

wycinkiem z szerokiego wachlarze spraw, które znajdują się w kognicji Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (s. 11 uzasadnienia uchwały KRS).

Sąd Najwyższy zdaje sobie sprawę z tego, można zastanawiać się nad racjonalnością podejmowanych przez kolegiálny organ – jakim jest Rada – określonych decyzji personalnych. W każdym bowiem przypadku można znaleźć argumenty, które mogą świadczyć o racjonalnej wadliwości rozstrzygnięcia. W toku procedury weryfikacyjnej zainicjowanej odwołaniem od uchwały KRS Sąd Najwyższy nie ocenia jednak zasadności podjętej decyzji. To bowiem jest wyłączna kompetencja Rady. W każdym bowiem przypadku Sąd Najwyższy może mieć inne wnioski płynące z oceny kandydatur. Nie może to jednak powodować skutku w postaci uchylenia zaskarżonej uchwały. Takie konsekwencje może wywołać jedynie sprzeczność uchwały z prawem (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2023 r., I NKRS 44/22).

Przypomnieć należy, że z samego założenia procedura wyboru kandydatów na sędziego prowadzona przez KRS ma charakter konkursowy. Zadaniem postawionym przed Radą jest wybór najlepszego – w ocenie KRS dokonanej w oparciu o ustawowe kryteria – kandydata. Sąd Najwyższy, jak już zaakcentowano powyżej, nie może zastępować Rady w merytorycznej ocenie kandydatów. Sąd Najwyższy stoi na straży tego, aby procedura konkursowa przeprowadzona została zgodnie z przepisami prawa. Procedura taka może zakończyć się, tak jak miało to miejsce w analizowanym przypadku, niewybraniem żadnego kandydata. Podjęta w niniejszej sprawie uchwała odpowiada – pod względem formalnym – prawu.

W ocenie Sądu Najwyższego Rada uwzględniła w odniesieniu do uczestników postępowania jednakowe okoliczności rzutujące na ocenę predyspozycji do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, a przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały motywy rozstrzygnięcia nie zawierały elementów pozwalających uznać je za dyskryminujące w stosunku do kandydatury Odwołujących się. Takich też okoliczności Sąd Najwyższy nie dopatrył się na etapie podejmowania przez Radę uchwały w tym przedmiocie. W sporządzonym w niniejszej sprawie uzasadnieniu uchwały KRS wyraźnie wskazano argumenty, które zdecydowały o rozstrzygnięciu konkursu bez wyboru kandydata.

W ocenianej procedurze konkursowej, Sąd Najwyższy nie dopatrył się uchybień skutkujących koniecznością uchylenia zaskarżonej uchwały. Kandydatury Odwołujących się zostały zaprezentowane podczas posiedzenia Rady w sposób odpowiadający przepisom prawa. Nie można uznać, że prezentacja nie odpowiada prawu, jeśli w ocenie Odwołującego się P. T. była zbyt krótka lub ogólna. Powołane przez odwołującego się okoliczności, które w jego ocenie nie zostały wzięte pod uwagę, wynikają z załączonej do zgłoszenia dokumentacji. Nie ma zatem – w ocenie Sądu Najwyższego – potrzeby powtarzania ich w toku posiedzenia – skoro Rada na etapie rozpoznawania kandydatur dysponuje tymi materiałami.

Nie można zgodzić się także z tym, że Rada nie wzięła pod uwagę szerokiego doświadczenia orzeczniczego Odwołującego się P. L. w sprawach karnych i cywilnych, skoro przedstawiając jego kandydaturę w uzasadnieniu uchwały wprost wskazała jego doświadczenie pracy w tych wydziałach (s. 5 uzasadnienia uchwały KRS).

Przypomnieć raz jeszcze należy, że poza kognicją Sądu Najwyższego pozostaje ocena okoliczności, jakie spowodowały, że przyjęte przez Radę, zgodne z prawem, kryteria przybrały postać niekorzystną dla Odwołujących się.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisu art. 42 ust. 1 u.KRS należy podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego „z punktu widzenia ochrony interesów poszczególnych kandydatów trzeba (...) przyjąć, iż Rada nie ma obowiązku szczegółowego opisywania każdego z nich, wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata lub kandydatów wybranych przez Radę” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2022 r., I NKRS 101/21). Przy czym zauważyć należy, że nie ma podstaw do tego, aby przyjąć, iż skoro Rada nie zamieściła w uzasadnieniu szczegółowej charakterystyki niewybranych kandydatów, to tym samym nie dokonała wnikliwej analizy ich kandydatur (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 19 stycznia 2021 r., I NKRS 101/21; 12 czerwca 2019 r., I NO 43/19; 30 czerwca 2020 r., I NO 184/19; 2 grudnia 2020 r., I NO 132/20; 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21; 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21). Podkreślić przy tym należy, że w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Rada odniosła się do cech każdego kandydata, wskazując,

dlaczego, żaden z kandydatów nie spełniał wszystkich przyjętych przez radę kryteriów (s. 9-11).

W ocenie Sądu Najwyższego, uzasadnienie zaskarżonej uchwały spełnia ustawowe wymagania, w szczególności pozwala na dokonanie oceny z punktu widzenia jej zgodności z prawem. Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika wprost, jakie względy przemawiały za takim a nie innym sposobem zakończenia konkursu. Zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały argumenty dotyczące nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydatury Odwołujących się wskazywały, że na treść takiego rozstrzygnięcia sprawy decydujący wpływ miała całościowa i wszechstronnie przeprowadzona ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych przez Krajową Radę Sądownictwa kryteriów. To Rada, działając w ustawowo wyznaczonych granicach decyduje w ramach swojej swobody wyboru o tym, czy stający do konkursu kandydat spełnia, a jeśli tak to w jakim stopniu wszystkie wymagane kryteria do przedstawienia jego kandydatury Prezydentowi RP. W uzasadnieniu wskazano, że oceniany konkurs nie skończył się wyborem kandydata, z uwagi na to, że żaden nie posiadał dostatecznego przygotowania merytorycznego do pracy orzecniczej w Sądzie Najwyższym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Wynika to z faktu – jak podniosła w uzasadnieniu Rada – że biorący udział w postępowaniu kandydaci zajmują się wyłącznie wąskim wycinkiem z szerokiego wachlarza spraw, które znajdują się w kognicji Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (s. 11 uzasadnienia). Nie zmienia to faktu – i nie stoi w sprzeczności z tym, że spełniają oni ogólne wymagania do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego, czemu dano wyraz na s. 8 uzasadnienia uchwały KRS. Nie spełniają wymagań szczegółowych związanych z orzekaniem w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Wskazać także należy, że Rada nie jest związana stanowiskiem Zespołu. Wprawdzie P. T. rekomendowany został przez Zespół, jednak Rada uznała, że „posiadane doświadczenie orzecnicze nie jest wystraczające do sprostania wyzwaniom, jakie niesie za sobą praca orzecnicza sędziego Sądu Najwyższego, bowiem materia spraw, jaką orzecniczo zajmuje się kandydat, odbiega od materii znajdującej się w kognicji Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych”. Dalej KRS wskazała, że „posiadany stopień naukowy doktora habilitowanego nauk

prawnych, działalność nauka, prace w Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego, działającej przy Rzeczniku Praw Dziecka, nie mogły zrównoważyć braku wymaganego przygotowania merytorycznego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego” (s. 11 uzasadnienia uchwały KRS). Podkreślić przy tym należy, że Rada dysponowała pełną dokumentacją załączoną do zgłoszenia, w tym informacji o udziale P. T. w pracach komisji wyborczych w każdego rodzaju wyborach w latach 2018-2020. KRS wskazała wyraźnie pełnione przez kandydata funkcje i wydziały, w których orzekał, co wynika z przedstawienia jego sylwetki na stronach 7-8 uzasadnienia uchwały KRS.

Nie sposób zgodzić się także z zarzutami, jakoby w niniejszej procedurze konkursowej przed KRS doszło do naruszenia przepisów art. 2, art. 32 oraz art. 60 Konstytucji RP – zasady demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, równego traktowania przez władze publiczne i jednakowego dostępu do służby publicznej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie zauważa się, że zasada równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne oraz zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (w art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP) sprowadza się do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany (wyrok Sądu Najwyższego z 16 lutego 2022 r., I NKRS 149/21).

Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania (wyroki Sądu Najwyższego: z 15 października 2014 r., III KRS 49/14; z 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21; z 16 marca 2022 r., I NKRS 94/21). Powołane przepisy gwarantują obywatelowi, korzystającemu z pełni praw publicznych, prawo ubiegania się o przyjęcie do służby publicznej, nie gwarantują natomiast przyjęcia do tej służby. Przypomnieć należy, że kandydat na stanowisko sędziowskie nie ma roszczenia o nabór do służby.

Sąd Najwyższy rozpoznając odwołania od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa nie dokonuje porównania kandydatur, lecz jedynie ocenia –

czy określone kryteria zostały zastosowane w jednakowy sposób do wszystkich kandydatów. W niniejszej sprawie, ani z uzasadnienia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, ani z dokumentacji zgromadzonej w toku postępowania nie wynika, by Odwołującym się ograniczono dostęp do służby publicznej w wyniku zastosowania dyskryminujących ich kandydatury kryteriów lub też naruszenia zasady równości. Całościowa analiza przeprowadzonej procedury każe uznać ją za odpowiadającą prawu i gwarantującą równy dostęp do służby publicznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie przepisu art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS oddalił odwołania Odwołujących się.

[SOP]

[ł.n]